

Věřitel úpadkové podstaty provedl bezúspěšnou exekuci na movitosti podstaty. I navrhl, by ve smyslu Šu 47 ex. ř. bylo správci úpadkové podstaty uloženo, by předložil přesný seznam veškerého jmění úpadkové podstaty, s udáním, kde jednotlivé věci se nalézají, a aby potvrdil přísahou vyjevovací, že údaje jeho jsou správné a úplné, že ničeho ze jmění úpadkové podstaty nezaložil, jinak že by byl vzat do vazby. Návrh správce podstaty, by návrh vymáhajícího věřitele byl zamítnut, soud první stolice zamítl, rekursní soud vyhověl návrhu správce podstaty a zamítl návrh vymáhajícího věřitele.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Pro uložení vyjevovací přísahy správci úpadkové podstaty není podkladu. Účelem vyjevovací přísahy dle Šu 47 ex. ř. jest, aby bylo zjištěno, kde jsou věci, na něž byla exekuce vedena a jež u dlužníka nebyly nalezeny. V tomto případě jde o předměty, náležející do úpadkové podstaty, o nichž dle úpadkových spisů sepsán byl inventář a jichž realizaci musí správce úpadkové podstaty při skládání účtů vykázati (§ 121 konk. řádu). Prodal-li tedy správce úpadkové podstaty různé svršky, do úpadkové podstaty náležející, jednal jen v mezích svého oprávnění, pokud se týče své povinnosti (§ 115 konk. ř.). Výtěžek musí ovšem správce úpadkové podstaty vyúčtovat i má i stěžovatelka právo, aby při skládání účtu činila své připomínky (§ 121 konk. ř.). Z těchto úvah plyne, že uložení vyjevovací přísahy správci úpadkové podstaty za účelem, který sleduje stěžovatelka, nesnášelo by se s předpisy úpadkového řádu o postupu správce úpadkové podstaty při realizaci a výkazu úpadkového jmění, nehledíc ani k tomu, že při opatřeních, úpadkovým řádem upravených, může býti dosaženo téhož cíle.

Čís. 4198.

Exekuce na nárok stavebníka na výplatu zápůjčky dle zákona o stavebním ruchu zaručené je nepřipustnou.

(Rozh. ze dne 1. října 1924, R I 681/24.)

Soud první stolice zamítl návrh na povolení exekuce zabavením pohledávky dlužníka proti městské spořitelně v B. na vyplacení zbytku zápůjčky, povolené dlužníku se zárukou státu na stavbu domu. D ů v o d y: Dle Šu 33 (2) zákona čís. 160/23 sb. z. a n. smí se zbytek zápůjčky vyplatiti teprve po udělení obývacího povolení po vyznačení domu v pozemkové knize a po kolaudaci podle Šu 24 tohoto zákona a jen na poukaz ministerstva sociální péče. Jek z exekučního návrhu vyplývá, nebyla kolaudace tato dosud provedena a zbytek pohledávky není proto dosud splatným. Následkem toho byla exekuce zamítnuta (§ 7 (2) ex. ř.). Rekursní soud exekuci povolil. D ů v o d y: Soud první stolice odvolává se neprávem na předpis Šu 7 odstavec druhý ex. ř., neboť předpis ten, že exekuce nemůže býti povolena před splat-

nosti pohledávky, vztahuje se na pohledávku vymáhajícího věřitele, pro niž exekuci navrhuje, nikoliv na pohledávku dlužníkovu, na niž vede exekuci. Ani ustanovením Šu 33 (2) zákona, správně vlád. nařízení ze dne 19. července 1923, čís. 160 sb. z. a n., na něž se napadené usnesení též odvolává, nelze zamítnutí exekuce odůvodniti, nehledě ani k tomu, že první soud ani nezjistil, vztahuje-li se nařízení to na státem zaručenou zápůjčku, o niž jde, či vztahuje-li se na ni zákon ze dne 11. dubna 1921, čís. 100 sb. z. a n. k vl. nař. ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n. Dle Šu 33 (2) vl. nař. čís. 160/23 sb. z. a n. smí se zbytek státem zaručené zápůjčky vyplatiti teprve po udělení obývacího povolení, po vyznačení domu v pozemkové knize a po kolaudaci podle Šu 24 a jen na poukaz ministerstva sociální péče. Zbytek zápůjčky považuje se za vyplacený, uloží-li jej věřitel po dokončení stavby a udělení obývacího povolení na vkladní knížku pro stavebníka tak vinkulovanou, že vklad může býti vyplacen toliko na poukaz ministerstva sociální péče. Ustanovením tím ani ustanovením Šu 33 vlád. nař. ze dne 21. května 1921 čís. 191 sb. z. a n., podle něhož nesmí zbytek ze stavebního úvěru býti vyplacen před vyznačením domu v pozemkové knize, není exekuce na zbytek ten vyloučena, vždyť ani exekuční řád (§ 290 a násl.) ani zákony ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. a ze dne 11. dubna 1921, čís. 100 sb. z. a n., ani prováděcí nařízení k nim ze dne 19. července 1923 čís. 160 sb. z. a n. a ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n., exekuce té nevylučují a ostatně i cenné papíry ve prospěch státu vinkulované, jakož i pohledávky proti státu exekuci podrobeny jsou (§§ 265 a 295 ex. ř.). V tomto případě nemůže se namítati, že povolením exekuce na pohledávku stavebníkovu z výpůjčky na stavbu domu, prováděnou podle zákona o stavebním ruchu, byl by účel zákona toho zmařen, neboť exekuce vede se na zbytek výpůjčky, která vyplatiti se má, jak vymáhající strana sama tvrdí, až po provedené kolaudaci, tedy, kdy stavba domu byla již skončena a účele zákona, odstraniti neb aspoň zmírniti nouzi o byty, již bylo dosaženo. Věřiteli poskytnuté výpůjčky i státu, jenž se za zápůjčku tu zaručil, zabavením zbytku výpůjčky té újma vzniknouti nemůže, ježto jednak zabavení a přikázání povoluje se bez újmy práv osob třetích dříve snad nabytých, jednak pohledávka celá na domě, k jehož vystavení byla poskytnuta, jest pojištěna. Že exekuce na státem zaručené výpůjčky, které poskytnuty byly k stavbě budov podle zákona o stavebním ruchu, vyloučena není, jest patrné i z ustanovení Šu 45 čís. 7 vl. nař. ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n., dle něhož použití půjčky k jinému účelu, než k účelu, k němuž byla určena, má za následek toliko okamžitou splatnost půjčky té bez výpovědi.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Tísňivá bytová nouze donutila sociální státní péči k tomu, že zvláštním zákonodárstvím o t. zv. stavebním ruchu upravila zejména též podporu staveb s malými byty státem. Jedním způsobem této podpory je ten, že stát zaručí se věřiteli za zápůjčky, poskytnuté na novostavby,

a to za úrokování, umořování a vedlejší platy a za splacení zaručené zápůjčky (§§ 32 čís. 1, 33 zákona ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n. a prováděcí nařízení ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n., §§ 28 čís. 1, 29). Jak jde na jevo z dlužního úpisu ze dne 21. dubna 1923, týkajícího se zápůjčky, jejíž zbytek má býti postižen navrženou exekucí, byla tato zápůjčka povolena ve smyslu právě uvedeného zákona a nařízení z roku 1921, čís. 100 a 191 sb. z. a n. a dle těchto převzata za zápůjčku záruka státu dle doložky zemské politické správy v Praze ze dne 3. května 1923. V tomto dluhopisu zavazuje se dlužnice-stavebnice, že se podrobuje v příčině zápůjčky příslušným předpisům zákona o stavebním ruchu, vládního nařízení ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n. a zejména v odstavci prvním, že hodnoty této zápůjčky užije v ý h r a d n ě k u s t a v b ě domu. Tento v ý h r a d n ý účel zápůjčky státem zaručené je jasným z celého obsahu zákonů a nařízení o stavebním ruchu, který předpokládá a výslovně nařizuje, že se zápůjčka může vypláceti stavebníku jenom podle postupu stavby a konečně vyplatiti jemu jenom za zvláštních, zákonem stanovených podmínek, které zaručují možnost použití novostavby k účelu, zákonem stanovenému, totiž ubytování rodin bytu postrádajících. Srv. § 32 zák. čís. 100/21, §§ 25, 27 (slova: úvěr, jehož se užije k ú h r a d ě s t a v e b n í h o n á k l a d u), § 31 odstavec druhý čís. 1 a), 33 nař. čís. 191/21, §§ 25, 27 čís. 1, 28, 29, 60 zák. ze dne 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n., § 2 nař. ze dne 23. listopadu 1922, čís. 355 sb. z. a n., §§ 25, 27 čís. 1, 28, 29 zákona ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. a §§ 27, 28, 29, 33 vl. nař. ze dne 19. července 1923, čís. 160 z. a n., v jehož odstavci (2) §u 33 je dokonce výhrada, že zbytek zápůjčky lze vyplatiti jenom na poukaz ministerstva sociální péče. Na tomto výhradním použití zápůjčky má stát zájem ve dvojím směru: 1. by bylo docíleno novostavby k obývání způsobilé, 2. by úplným vystavěním a udržováním domu bylo zmenšeno nebezpečí státu, spojené se zárukou za zápůjčku. Tento v ý h r a d n ý účel zápůjčky by byl zmařen, kdyby se připustila exekuce na nárok stavebníka na její výplatu. Již proto je navržená exekuce dle tendence zákona nepřípustná. Ze zákona vyplývá však jasně zásada, že stavebníkova dispozice se zápůjčkou je zjevně obmezena; smí vyzdvihnouti a použití zápůjčky v ý h r a d n ě jen ke k r y t í n á k l a d ů s t a v e b n í c h, jak dle obsahu zákona, tak i dle obsahu dluhopisu, je tak vázán vůči věřiteli i vůči zaručiteli, státu, a nemá proto z o h l e d ů v e ř e j n o p r á v n í c h možnost dispozice jiným způsobem, než krytím nákladů stavebních. Proto nemůže též jiný jeho věřitel ze zápůjčky té krytí vlastní pohledávku, poněvadž použití zápůjčky k tomuto jinému účelu je z ohledů veřejnoprávních nepřípustným. Věřitel dlužníka nemůže nabýti více práv k zápůjčce, než má dlužník sám. Tento výhradný účel zápůjčky týká se i konečného jejího zbytku, třeba dům byl již postaven a i obýván. I tento zbytek má krytí jen náklady stavební, jak z dotyčných ustanovení zjevno, a státu, t. j. v e ř e j n ý m z á j m ů m, jak plyne ze zákona a nařízení, nejde jen o to, by stavba tu byla, nýbrž i o to, by stavebník závazky své vůči věřiteli a státu konal a k o n a t i m o h l, by platil úroky ze zápůjčky a její úmor. To by se mu stěžovalo, ano snad znemožnilo, kdyby se mu

podpora exekučně odňala. Ustanovení Šu 45 čís. 7 nař. čís. 191/21 je namířeno proti stavebníku a onu zásadu jen potvrzuje. Tyto úvahy vedou k poznání, že exekuce na pohledávku stavebníka ze zápůjčky dle zákona o stavebním ruchu státem zaručené, lépe řečeno na jeho nárok na výplatu této zaručené zápůjčky, je nepřipustnou.

Čís. 4199.

Na nárok dlužníka na poskytnutí úvěru, pokud není jím kauční hypoteka dosud vyčerpána, nelze vésti exekuci dle Šu 331 ex. ř.

(Rozh. ze dne 1. října 1924, R I 768/24.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by mu byla pro peněžitou pohledávku povolena exekuce zabavením nároku dlužníka proti poddlužníku z kauční listiny o poskytování úvěru, pokud úvěr dosud nebyl vyčerpán, s o u d první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle exekuční žádosti navrhla vymáhající strana k vydobytí své vykonatelné pohledávky zabavení nároku dlužnice, který prý jí přísluší podle kauční listiny ze dne 1. července 1922 na poskytnutí úvěru, a navrhla, aby nárok ten byl zabaven ohledně dosud nevyčerpatelného zbytku z kauční hypotéky, vtělené na nemovitostech dlužnice pro Eskompte Gesellschaft do výše 400.000 Kč. Předmětem exekuce není tu tedy ani nějaká pohledávka, ani nějaký nárok na vydání nebo plnění hmotných věcí, nýbrž »jiné právo majetkové« ve smyslu Šu 331 ex. ř. Dlužno tedy zkoumati, zda ta okolnost, že na nemovitosti dlužnice vtělena jest pro jejího jiného věřitele kauční pohledávka z poskytnutého úvěru do určité výše ve smyslu Šu 14 (2) knih. zák., tvoří pro hypotekární dlužnici nějaké majetkové právo, na které by exekuce mohla být vedena. Otázku tu nutno zodpovědětí záporně. Předpokladem přípustnosti exekuce na majetková práva podle Šu 331 ex. ř. jest, že jde o takové právo, které má majetkovou cenu a které buď samo o sobě, nebo co do svého výkonu může být zpeněženo. O takový majetkový předmět tu nejde. Kauční hypoteka, t. j. knihovní zajištění pohledávek, teprve v budoucnosti až do určité výše z určitého právního poměru vznikajících, poskytuje jen věřiteli práva, totiž poskytuje mu pro skutečně vzniklé pohledávky z dotyčného poměru právo zástavní, t. j. podle Šu 447 obč. zák. právo na uspokojení ze zástavy, nebudou-li pohledávky v určitý čas splněny. Naproti tomu neposkytuje kauční hypoteka jako taková hypotekárnímu dlužníku žádných zpeněžitelných práv, kterých by k uspokojení jiného věřitele v cestě exekuční mohlo být použito, nýbrž ukládá dlužníku toliko povinnost, by uspokojení věřitele ze zástavy trpěl. To uznává ostatně vymáhající strana sama, uvádějíc v dovolacím rekursu, že ani nežádala o příkázání zabaveného nároku, tedy o jeho